

(א) לעיל מו, (ב) לעיל כח, (ג) לקמן נג, (ד) לקמן דף ג, (ה) לקמן נג, (ו) [סס], (ז) [שמות לא], (ח) [ד"ה סט],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נפל לפני דו"ה חייב הר"א: (ב) תוס' ד"ה אין וכו' בנכסי תבירו בני קנה כל שאילו בנכסי הגר לא קנה בנכסי תבירו בני לא קנה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ככדי שידועהו, כ"צ גי' הרמב"ם שיעד, וכ"ה גי' הר"ש אש"טור:

רבינו הגנאל

כיון שמסר לו דליו משכובית וכו'. וכן המוכר ערד לחבירו ומסר לו משכובית והיא המהלכת בראש העיר שתולין לה וזו בצוארה והצאן נמשכות אחריה, כיון שהחזיק במשכובית ומשך שאר העיר קנה הצאן במשיכה, כמאן דאמי' ליה לך משוך וקני. מאי משכובית נהבא תריגטון כרכושא. וכן כבש גדול שתלוי וזו בצוארו והולך בראש העיר. ר' יעקב אמר עינא דאולא ברישא. פי' המהלכת בראש העיר שתולין לה וזו בצוארה והצאן נמשכין אחריה. כיון שהחזיק במשכובית ומשך שאר העיר קנה הצאן במשיכה. כדודיש הווא גלילאה עליה דרב פ"י כדאמרינן אוקי במה מקומות אוקי אמורא עליה ודרש. כדריגו ריעא על עניה עבדי להו נגידא סמיאת ברישא. פי' שכבועט הרועה על הצאן משים המושך שלהם סומא כדי בשיתלבם בפחיתים ויוליכם במקום שאין מרעה דאלמא בחר מושך אולי. כדריגו ריעא על עניה עבדי נגידא סמיאת. פי' משל הוא לענון פרנס לפי הדור, כלו' מסמא את המנהיג להטעות הצאן אחרי. וגם אל שפטיהם, תרגו' ואק' [אל] מנגידוק. פ"ר"ח זצ"ל, והני שמעות הילכתא וניהו כולה. וראשון עד אימת מיפטר אמר רב כבדי שידע ושמואל אמר כבדי שידועהו ורבי יוחנן אמר כבדי שידועהו וישכור פועלים ויכרות אודים ויכנסו. פ"ר"ח זצ"ל הילכתא כרבי יוחנן.

שור שנגה את הפרה פרק חמישי בבא קמא נב.

משכובית. לקמיה מפרש דבר המושך כל העדר אחריו: ה"ד אי נמשיכה. שהיכה במקל ורמזה לפניו שכן דרך צהמה דקה: ליקני נמשיכה. למה לי מסירת משכובית: אי נמשיכה. קני להו שהיה רה"ר או חצר שאינה של שניהן שאין משיכה קונה שם דאין משיכה אלא כמטעא או בחצר של שניהן צהמוכר את הקספיה צבצב צמרה (דף עו:): קרקשקה גרסינן. וזו שמקרקש צה לפני העדר והולך כולו אחריו: עינא דאולא צריש עדרא. יש לזעול העדר עו חריף ודרך העוים להלך בראש והעדר הולך אחריהם: עבדי נגידא סמוא. לעו המושכת מנקר עיניה ונשלת ונופלת צבורות והעדר אחריה כן כשהמקום נפרע משנאי ישראל ממנה לזן פרנסים שאינן מהוגנין: מתנני' כספו הראשון. כשנשתמש צו: וזא השני. להשתמש צו: ומאלו מוגלה. כגון שהתלע ונשבר הכסוי: השני חייב והראשון פטור ובגמרא מפרש עד מתי ראשון פטור. אבל לא כסוה ראשון וזא ע"י ומאלו מוגלה ולא כסוה שניהן ודקתני השני חייב הא אוקימנא [נא]: שהניחו ראשון לשני משתמש וסמן עליו שיכנסו: כספו כראוי. ועבר עליו השור או חמור ונפל ומת: פטור. ובגמרא פריך הוואיל וכראוי הוא היכי נפל: נפל לפניו מקול הכרייה. צור כרייה ונכנס כורה שכיר לתוכו להרכיב או להעמיק וסור הולך על שפת הצור ושמע קול הפטיש ונצעת ונפל על פניו צבור (ס): חייב. צעל הצור. ושאילו שור שהוא פקח דאמר לקמן (דף נד:) צמתיתא דצעל הצור פטור דאיצטע עיוני ומזל הכא חייב שקול הכרייה ציעתמו. ובגמרא פריך נימא כורה גרס ליה. ל"א לפניו מקול הכרייה צעל הצור חייב דלע"ג דאיכא למימר כורה גרס ליה וכורה גרמא צעלמא הוא דעצד דקי"ל (ז) המציעת את חזירו פטור מדיני אדם ותרייהו ליפטרו אפ"ה צעל הצור חייב כר' נתן כדמפרש בגמ' (ס) וזה שמעתי: לאחריו מקול הכרייה פטור. כדמפרש בגמרא (ס). ואידי דנקט צרישא מקול הכרייה חנא ספא לאחריו מקול הכרייה: צכלי שור שייכא צצירה העול והמחרישה. צכלי חמור שייכא קריעה חצילת צגדים ומרדעת שעל צציו: ופטור על הכלים. כדמפרש בגמרא [גג]: שור חרש שוטא וקטן כו'. מפרש בגמ' [נד].

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כיון שמסר לו מפתח קנה ה"ד אי בכספא ליקני בכספא אי בחזקה ליקני בחזקה לעולם בחזקה ובעי למימר ליה לך חזק וקני וביון שמסר לו מפתח כמאן דאמר ליה לך חזק וקני דמי אמר ריש לקיש משום ר' ינאי המוכר עדר לחבירו כיון שמסר לו משכובית קנה ה"ד אי במשיכה ליקני במשיכה אי במסירה ליקני במסירה לעולם במשיכה ובעי למימר ליה לך משוך וקני וביון דמסר לו משכובית כמאן דאמר ליה לך משוך וקני דמי מאי משכובית הכא תרגמו קרקשתא ר' יעקב אומר עינא דאולא בריש עדרא כדדרש ההוא גלילאה עליה דרב חסדא כד רגזו ריעא על ענא עבדי נגידא סמוא: מתנני' כספו הראשון וזא השני ומצאו מגולה ולא כסוה השני חייב (ס) כסוה כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור לא כסוה כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת חייב הנפל לפניו מקול הכרייה חייב לאחריו מקול הכרייה פטור (ס) הנפל לתוכו שור וכליו ונשתברו חמור וכליו ונתקדעו חייב על הבהמה ופטור על הכלים ונפל לתוכו שור חרש שוטא וקטן חייב (בן או בת עבד או אמה פטור: נב) וראשון עד אימת מיפטר אמר רב בכדי שידע ושמואל אמר בכדי שידועהו ורבי יוחנן אמר [א] בכדי שידועהו וישכור פועלים ויכרות ארזים ויכנסו: כסוה כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור: כיון דכסוה כראוי היכי חייב אמר ר' יצחק בר בר חנה 'שהתלע מתוכו איבעיא להו כסוה כסוי שיכול לעמוד לפני שוורים ואין יכול לעמוד בפני גמלים ואתו גמלים וארעוה ואתו שוורים ונפלי ביה מאי אמרי היכי דמי אי דשכיחי גמלים פושע הוא ואי דלא שכיחי גמלים אנום הוא אי צריכא דאתו לפרקים מי אמרינן כיון דאתיין לפרקים פושע הוא דאיבעי ליה אסוקי אדעתיה או דלמא כיון דהשתא מיהת ליכא אנום הוא ת"ש כסוה כראוי ונפל לתוכו שור או חמור ומת פטור ה"ד אילימא כראוי לשוורים וכראוי לגמלים היכי נפול אלא לאו כראוי לשוורים ולא

ביון דמסר לו מפתח קנה ה"ד [אי] בכספא כו'. רש"ם מפרש צ"פ חזקת הצמים (צ"ב ד' נב: ושם ד"ה נעל) גבי נעול וגדר כל שהוא צנכסי הגר דנעול היינו שקצב מנעול צדלמ לנעול דהוי בנין אבל סגר הדלת צנכסי הגר אין חזקה דאין זה אלא כמבציה ארי מנכסי חזירו ואע"ג דגבי שכירות הצמים אמר צריש מסכת פסחים (דף ג. ו. ושם) דכשמסר לו מפתחות הוי בחזקת השוכר לצדוק וה"ה לקנותו ה"מ מוכר ומשכיר צית לחזירו אבל צנכסי הגר מאן מסר ליה דליקני וקשה לר"י דהכל משמע צהדיא דמסירת מפתח לא קני אלא הוי כאומר לך חזק וקני ודוקא גבי חמץ הוא דתלוי צמסירת מפתח דמי שמפתח צידו עליו לצדוק כיון שהוא יכול ליכנס צוה הבית לצדוק ומה שפי' דלא קני צנעילת דלת אין נראה דצגיטין צפרק הזורק (דף עו:) אומר גבי גט דחזיל איכי ומיחד ותפתח אלמא נעילה לחוד קניא שלא היה יכול לעשות שום מנעול דצעת ציה ואע"פ שאסור לקנות צצבת צצביז מרע שרי שלא מטרופ דעמו כדלמרי' צפרק מי שמת (צ"ב דף קט: ושם) וצחוקת הצמים (שם דף לו:) נמי מוכח גבי ההוא דנתן אלו דברים שיש להם חזקה ואלו שאין להם חזקה ופריך הגמרא מ"ש רישא ומ"ש סיפא ומשני אנה רצא כל שאילו צנכסי הגר קנה צנכסי חזירו (ס) קנה צנכסי הגר לא קנה צנכסי חזירו לא קנה א"כ הא דקמיני סיפא הכניס תרנגולין לתוך הבית הרי זו חזקה צנכסי הגר נמי קנה והיינו טעמא דקנה דמסתמא כשנתן שם תרנגולין נעל דלת כדי לשמור אלמא צנעילת דלת סגי ואין לדמות נעילת דלת למבציה ארי דדוקא נתן צבור דסכר מיניה מלא הוא דאלמרי' בחזקת הצמים (צ"ב דף נג.) דהוי כמבציה ארי אבל נעל שנעל דלת צפני כל אדם ואין מניח אדם ליכנס מוכחא מילתא שהצית שלו וקני צנעילה לחודה והא דאמר התם הצונה פלטרין צנכסי הגר וזא אחר והעמיד להם דלתות קנה אורחא דמילתא נקט שאותו שמעמיד דלתות רגיל לנעול וה"ה נעל ולא העמיד: בבדי שידע. כלומר שהקול יאז שהצור מגולה דמסתמא לא מחייב דאין סומך אשמיעה עד שידועהו ורבי יוחנן אמר עד שידועהו וישכור פועלים ויכרות

ארוז וה"ה השני שנתנין לו אלא דלת צנין שידועהו שצבר ידע ושמואל סגר דמידי יש לו להשיב שם שוורים שלא יפול שום דבר צצור: ואמרי' שוורים ונפלו ביה. פ"ה דאי נפלו צו גמלים לא מיעביא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע הוא וכן משמע הלשון ויש ליתן טעם צדבר דאפילו לא שכיחי גמלים כלל יש לחוש שמא יצאו גמלים ויפלו אבל אין לחוש שירעו גמלים ויפלו אחריו כן שוורים:

חא דהו ורצהו פטור עד שידועהו ולשון ראשון כשר: ויכרוס ארוז כו'. אבל לשני צצא ונשתמש צו לא יהצין שיעורא כולי האי דהוי ליה לאחזוי שממרים עלייה: וארעוה. קלקלה ונעשה רעושה: ואחו שוורים ונפלו ציה. דאי נפלו ציה גמלים לא מצעיא לן דחייב דהא לגבי גמלים פושע הוא: אי שכיחי גמלים ונעשה רעושה. חף לגבי שוורים דאית ליה לאסוקי אדעתיה דגמלים מרעי ליה: ולא

עין משפט גר מצוה

סו א ב מיי פ"ב מהל' מביה הלכה ז סמג עשין פב טושיע ח"מ ס' קלא סעף ד: סו ג מיי פ"ב מהל' מקי ממון הל' ז סמג עשין סא טושיע ח"מ ס' מ' סעף כו: סח ד מיי שם הל' ד טושיע שם סעף כב: סט ה מיי שם הלכה יח ועי' בהשגות ובמ"מ טור ש"ע שם סעף לא: עו ו מיי שם פ"ג הלכה א סמג שם טושיע שם סעף כא: עא ז מיי שם פ"ב הלכה טו סמג שם טושיע שם סעף יב: עב ח מיי שם טושיע שם סעף כ: עג ט מיי שם הלכה ז טושיע שם סעף כו: עד י מיי שם הלכה ד ועי' בהשגות ובמ"מ טושיע שם סעף כג: